

ESIMERKKIPERHELASKELMAT 2025–2027

Hyvätuloisten ostovoima kasvaa, yksinhuoltajien heikkenee

Esimerkkiperheet kuvaavat
kotitalouksien kasvavaa eriytymistä

Keskeiset teemat

- Veropolitiikka
 - Hyvätuloiset hyötyvät eniten valtion tuloveroasteikon sekä työtulovähennyksen muutoksista.
- Sosiaaliturvaleikkaukset
 - Vuonna 2024–2025 tehdyt leikkaukset (mm. asumis- ja työttömyystukeen) heikentävät etenkin työttömien ja yksinhuoltajien toimeentuloa.
 - Ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastus aiheuttaa sen saajalle voimakkaan tulotason laskun jo työttömyyden alkuvaiheessa.
 - Työttömillä ostovoiman kehitys on heikkoa myös vuosina 2025–2027.
- Palkansaajien tulojen kehitys
 - Ansiotaso nousee 2,6 % (2025), 3,0 % (2026), 2,7 % (2027).
 - Reaalisesti kuitenkin kasvua lähinnä hyvätuloisilla – ostovoiman kasvu ei jakaudu tasa-arvoisesti.

Suurin verohyötyjä:
lapseton, hyvätuloinen
kahden tulonsaajan perhe:
1,4 %-yks.
kokonaisveroasteen lasku.

Vähäisin verohyötyjä:
yksinasuva korkeakoulutettu,
jonka veroaste ei alene.

Yksinhuoltajat ja pienituloiset
saavat verohyötyjä vain
maltillisesti mm.
lapsikorotuksen noususta,
eivätkä verokevennykset
juuri riitä kompensoimaan
sosiaaliturvaleikkauksia.

Mitkä esimerkkiperheet?

Hyvätuloinen
pariskunta

Yksinasuva
korkeakoulutettu

Toimihenkilöperhe
(2 lasta)

Yksinasuva työtön

- työmarkkinatuki
- ansiosidonnainen

Työntekijäperhe
(2 lasta)

Eläkeläispariskunta

Yksinhuoltajaperhe
(1 lapsi)

Lukujen taustalla

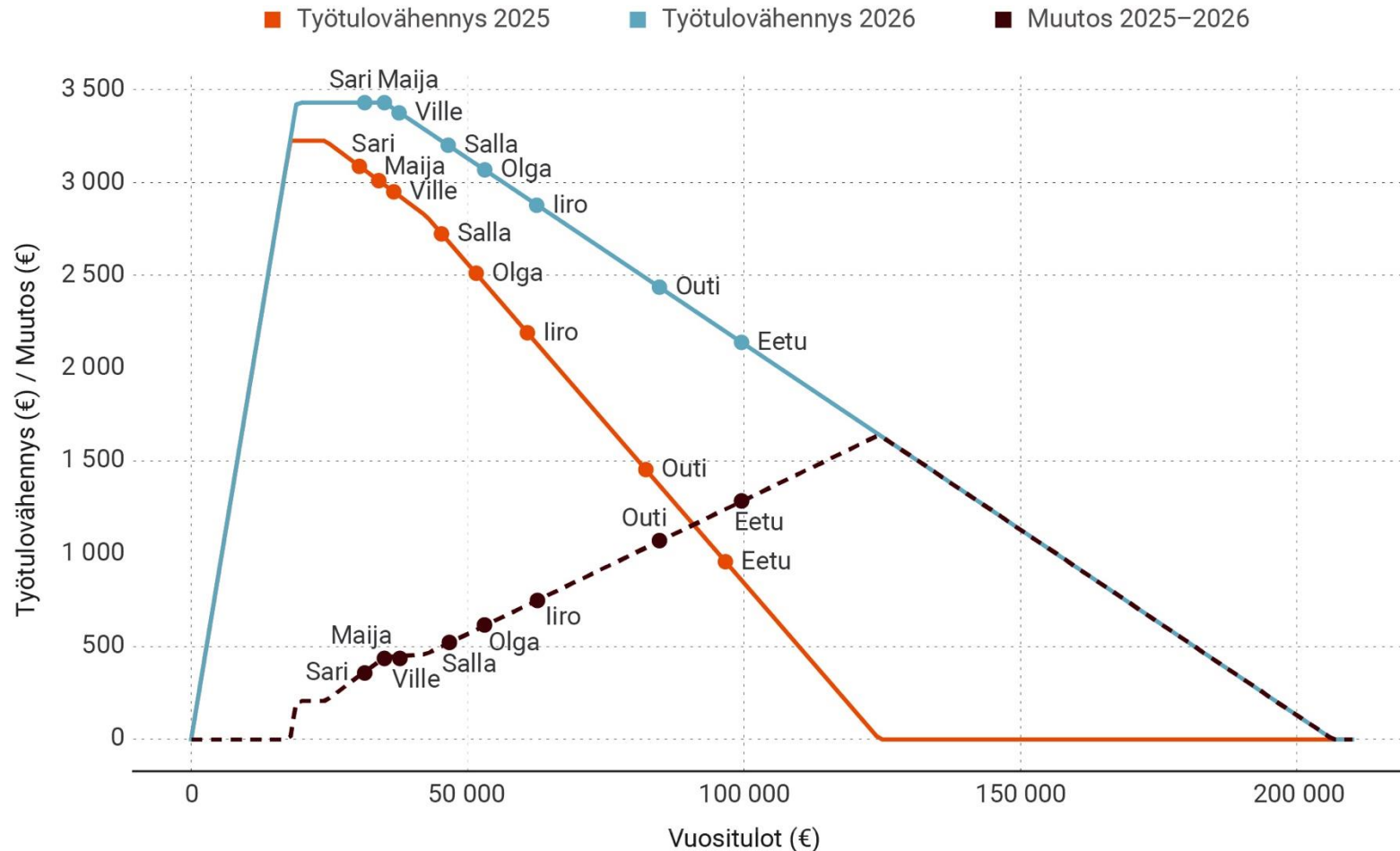
- Ansiotason ja inflaation kehitys LABORE:n tuoreesta talousennusteesta
 - Ansiotaso nousee 2,6 % vuonna 2025, 3,0 % vuonna 2026 ja 2,7 % vuonna 2027
- Tiettyjen kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien jäädytykset jatkuvat: yleinen asumistuki, työmarkkinatuki, peruspäiväraha → Vaikuttavat työttömiin ja yksinhuoltajaan.
- Kansaneläkeindeksin ja työeläkeindeksin korotukset vaikuttavat eläkeläisiin ja muihin kansaneläkeindeksiin sidottuihin etuuksiin.
- Suurin osa indekseistä ennakoitun mukaisesti – valmiina mallissa.
 - Kansaneläkeindeksin korotukset: 2025: +1,0 % 2026: +0,7 % 2027: +1,7
 - Työeläkeindeksin korotukset: 2025: +1,3 % 2026: +1,1 % 2027: +2,0 %
- Perheiden kulutustottumukset pohjautuvat Tilastokeskuksen kulutustutkimukseen
- Käytettävissä olevat tulot ja tulonsiirrot simuloidaan SISU-mikrosimulointimallilla

Perhekohtaiset inflaatiot kuvaavat eri perhetyyppien kokonaishintojen muutosta heidän omien kulutusrakenteidensa perusteella, ja niitä käytetään muuntamaan estimoidut nimelliset käytettävissä olevat tulot reaalisiksi, eli perheinflaatiolla korjatuiksi tuloiksi, jotka heijastavat paremmin perheiden todellista ostovoiman kehitystä.

Talouspoliittiset muutokset

- Valtion tuloveroasteikko muuttuu vuodesta 2026 alkaen (HE 98/2025)
 - Veroluokkia kevennetään yläpäästä. Keskituloisten osalta valtion tuloveroasteikon osalta verotus kiristyy.
 - Vuonna 2027 valtion tuloveroasteikon indeksitarkistukset ennustetun palkkakehityksen mukaisesti
- Työtulovähennyksen rakenteelliset muutokset laajentavat vähennykseen oikeutettujen joukkoa ja hyödyttään erityisesti keski- ja hyvätuloisia (HE 98/2025)
- Työtulovähennyksen lapsikorotus nostetaan 50 € → 105 € per lapsi vuonna 2026; yksinhuoltajilla korotus on kaksinkertainen
- Keskimääräinen kunnallisveroprosentti laskelmissa 7,54 % 2025–2027
- Sosiaalivakuutusmaksut 2026: Työttömyysvakuutusmaksu: 0,59 % → 0,89 %. TyEL-maksu: 7,15 % → 7,30 %
- Toimeentulotuen perusosan lasketaan 3 % (1.2.2026) (HE 116/2025). Toimeentulotuen vuosittaiset indeksikorotukset tehdään normaalisti. – Eivät tosin vaikuta, sillä Tomi työtön ei hae koko summaa
- Yleisen asumistuen leikkaukset ja jäädytykset (perusomavastuun nosto, tukiprosentin lasku, ei indeksikorotuksia).→ Vaikuttaa yksinhuoltajaan ja työttömiin
- Etuuksien indeksijäädytys jatkuu vuosina 2026–2027 (työmarkkinatuki, peruspäiväraha, asumistuki)
- Eläketulon lisäveron tuloraja nousee 47 000 € → 60 000 € (1.1.2026). Tämä tosin koskee vain suurituloisia eläkeläisiä (ei raportin esimerkiparia)

Työtulovähennys tulotasoinn sekä euromuutos 2025-2026

Työtulovähennys:

Enimmäismäärää korotetaan 3225 eurosta 3430 euroon,

Vähennyksen tuloaraja nostetaan (alaraja 24 250 € → 35 000 €, yläaraja 42 550 € → 50 550 €).

Samalla poistumaprosentteja pienennetään: ylempi poistuma (3,44 %) poistuu kokonaan ja alempi laskee 2,22 → 2,0 prosenttiin.

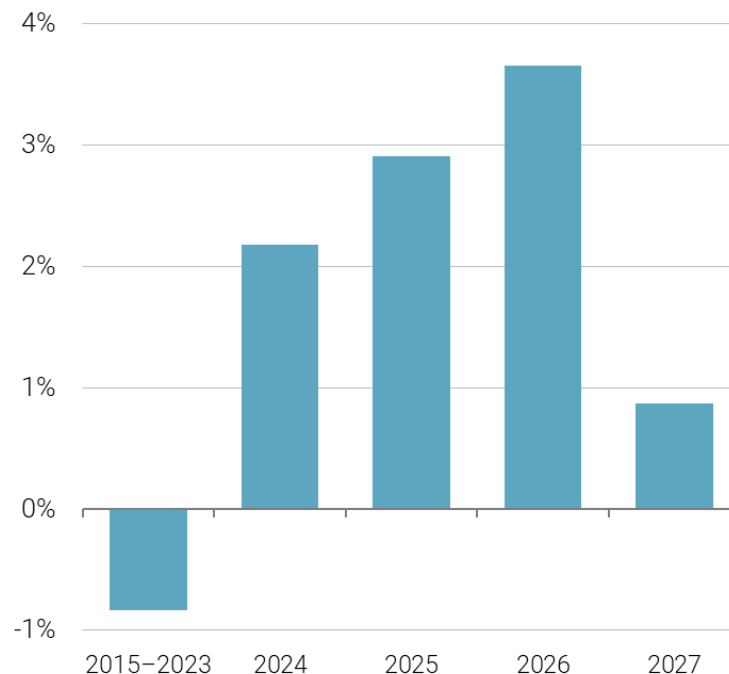
Käytännössä tämä tarkoittaa, että verovähennystä saadaan enemmän hieman suuremmilla tuloilla ja sen määrä pienenee aiempaa loivemmin, jolloin erityisesti keski- ja hyvätuloisille jää enemmän tuloja käteen eli verotus kevenee.

Hyvätuloinen perhe

HYVÄTULOISEN PERHEEN TULOKEHITYS 2015–2023 (keskimäärin), 2024–2027

	2015– 2023	2024	2025	2026	2027
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (€/kk)	106	357	204	451	226
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (%)	0,9	4,1	2,3	4,9	2,3
Inflaatio (%)	2,1	1,9	-0,6	1,2	1,5
Ostovoiman muutos (%)	-0,8	2,2	2,9	3,7	0,9
Verojen osuus bruttotuloista (%)	38,3	38,0	38,2	36,7	37,0
Ansiotulojen kasvu (%)	1,3	3,1	2,6	3,0	2,7

OSTOVOIMAN MUUTOS 2015–2023 (keskimäärin), 2024–2027

EETU EKONOMI JA OUTI OIKEUSTIETEILIJÄ

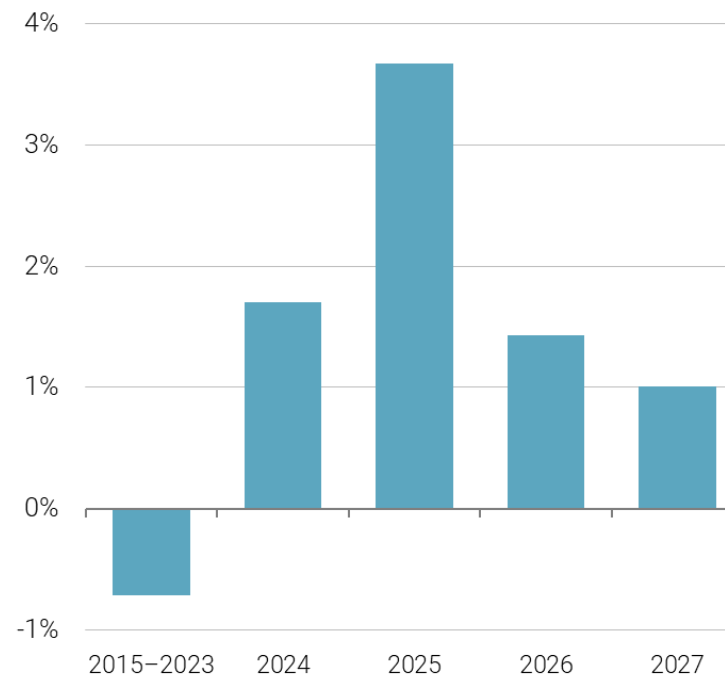
Eetu Ekonomi ja Outi Oikeustieteilijä työskentelevät molemmat yksityisellä sektorilla: Eetu analytikkona vakuutusalan yrityksessä ja Outi lakimiehenä suomalaisessa teollisuusyrityksessä. Vuonna 2025 Eetu Ekonomin kuukausitulot, huomioiden tulospalkkiot ja lomarahat, ovat 8 056 euroa ja Outi Oikeustieteilijän vastaavat tulot ovat 6 854 euroa. Pariskunnalla ei ole lapsia ja he asuvat velattomassa 80 m² omistusasunnossa.

Toimihenkilöperhe

TOIMIHENKILÖPERHEEN TULOKEHITYS 2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

	2015– 2023	2024	2025	2026	2027
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (€/kk)	104	235	164	148	145
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (%)	1,9	3,9	2,6	2,3	2,2
Inflaatio (%)	2,6	2,2	-1,0	0,9	1,2
Ostovoiman muutos (%)	-0,7	1,7	3,7	1,4	1,0
Verojen osuus bruttotuloista (%)	29,3	29,5	29,5	29,1	29,4
Ansiotulojen kasvu (%)	2,2	3,1	2,6	3,0	2,7

OSTOVOIMAN MUUTOS 2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

IIRO INSINÖÖRI JA SALLA SAIRAANHOITAJA

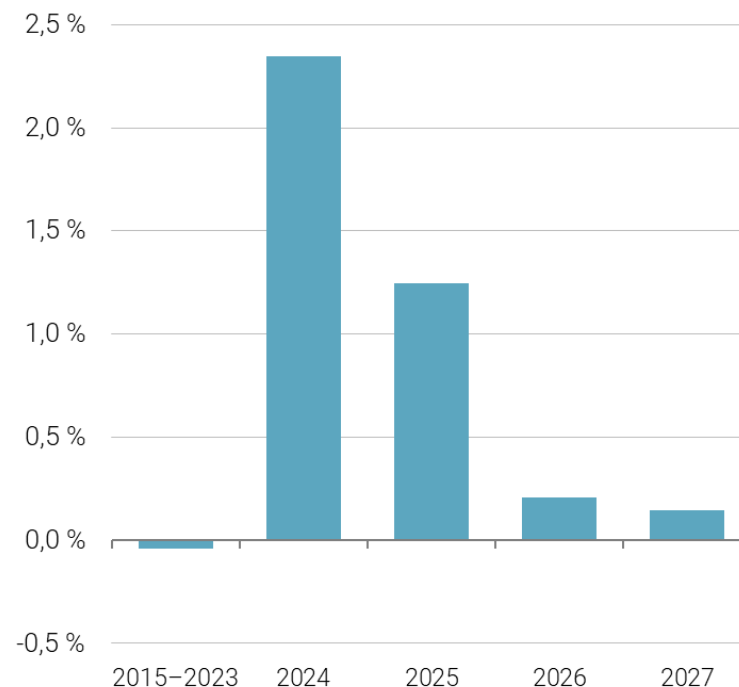
Iiro Insinöörin ja Salla Sairaanhoitajan perheeseen kuuluu pariskunnan lisäksi kaksi kouluikäistä lasta. Iiro työskentelee yksityisellä sektorilla teknologia-alan yrityksessä. Salla työskentelee sairaanhoitajana kuntasektorilla. Vuonna 2025 Iiron kuukausitulot ovat 5 068 euroa ja Sallan kuukausitulot ovat 3 778 euroa kuukaudessa. Perhe asuu 80 m² omistusasunnossa, josta heillä on 150 000 euroa asuntovelkaa.

Työntekijäperhe

TYÖNTEKIJÄPERHEEN TULOKEHITYS 2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

	2015– 2023	2024	2025	2026	2027
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (€/kk)	75	181	157	82	94
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (%)	1,8	4,0	3,3	1,7	1,9
Inflaatio (%)	1,7	1,6	2,1	1,5	1,8
Ostovoiman muutos (%)	0,0	2,3	1,2	0,2	0,1
Verojen osuus bruttotuloista (%)	19,8	21,4	20,7	20,4	20,9
Ansiotulojen kasvu (%)	1,7	3,1	2,6	3,0	2,7

OSTOVOIMAN MUUTOS 2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

VILLE VARASTOTYÖNTEKIJÄ JA MAIJA MYYJÄ

Ville Varastotyöntekijän ja Maija Myyjän perheeseen kuuluu kaksi alle kouluikäistä lasta. Perheen molemmat vanhemmat työskentelevät yksityisellä sektorilla: Ville maahantuontiyrityksen varastossa ja Maija eläinkaupan myyjänä. Vuonna 2025 Villen kuukausitulot ovat 3 054 euroa ja Maijan kuukausitulot ovat 2 829 euroa.

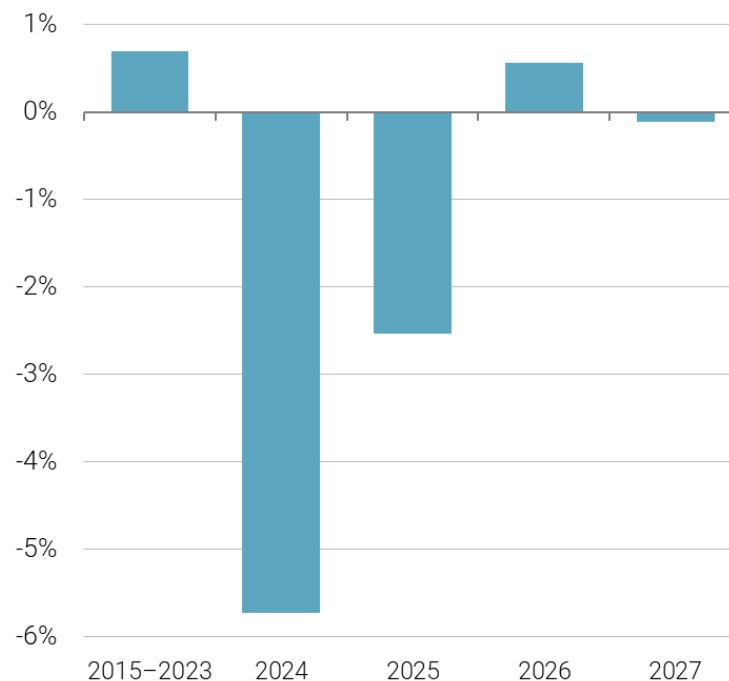
Perhe asuu 80 m² vuokra-asunnossa.

Yksinhuoltajaperhe

YKSIHUOLTAJAPERHEEN TULOKEHITYS 2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

	2015– 2023	2024	2025	2026	2027
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (€/kk)	57	-102	-8	55	46
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (%)	2,5	-3,9	-0,3	2,2	1,8
Inflaatio (%)	1,8	1,8	2,2	1,6	1,9
Ostovoiman muutos (%)	0,7	-5,7	-2,5	0,6	-0,1
Verojen osuus bruttotuloista (%)	19,5	18,6	18,2	17,5	17,3
Ansiotulojen kasvu (%)	1,7	3,1	2,6	3,0	2,7

OSTOVOIMAN MUUTOS 2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

SARI SIIVOOJA

Sari Siivooja on yhden lapsen yksinhuoltaja. Sari työskentelee siivousalan yrityksessä yksityisellä sektorilla. Vuonna 2025 Sarin kuukausitulot ovat 2 540 euroa. Ansiotulojen lisäksi Sarille maksetaan lapsilisää, asumistukea ja elatustukea.

Sari ja hänen kouluikäinen lapsensa asuvat 60 m² vuokra-asunnossa.

Yksinasuva korkeakoulutettu

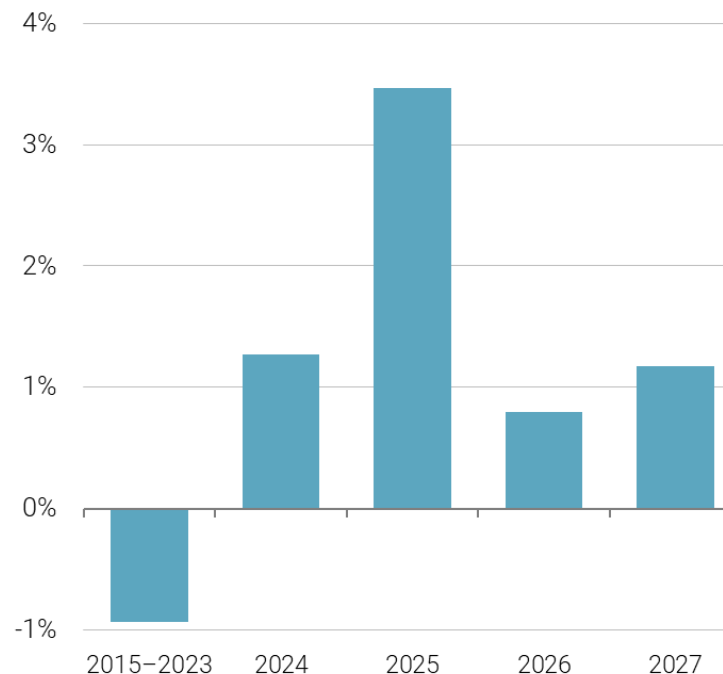
YKSINASUVAN TULOKEHITYS

2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

	2015– 2023	2024	2025	2026	2027
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (€/kk)	43	116	75	49	73
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (%)	1,7	4,1	2,5	1,6	2,4
Inflaatio (%)	2,6	2,8	-1,0	0,8	1,2
Ostovoiman muutos (%)	-0,9	1,3	3,5	0,8	1,2
Verojen osuus bruttotuloista (%)	29,6	28,9	29,0	29,0	29,3
Ansiotulojen kasvu (%)	1,6	3,1	2,6	3,0	2,7

OSTOVOIMAN MUUTOS

2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

OLGA OPETTAJA

Olga Opettaja on yksinasuva korkeakoulutettu. Olga työskentelee peruskoulun opettajana julkisella puolella. Vuonna 2025 Olgan kuukausitulot ovat 4 297 euroa.

Olga asuu 40 m² omistusasunnossa, josta hänellä on 100 000 euroa asuntovelkaa.

Työmarkkinatuella ja ansiosidonnaisella olevat

TYÖTTÖMÄNÄ OLEVAN TULOKEHITYS 2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

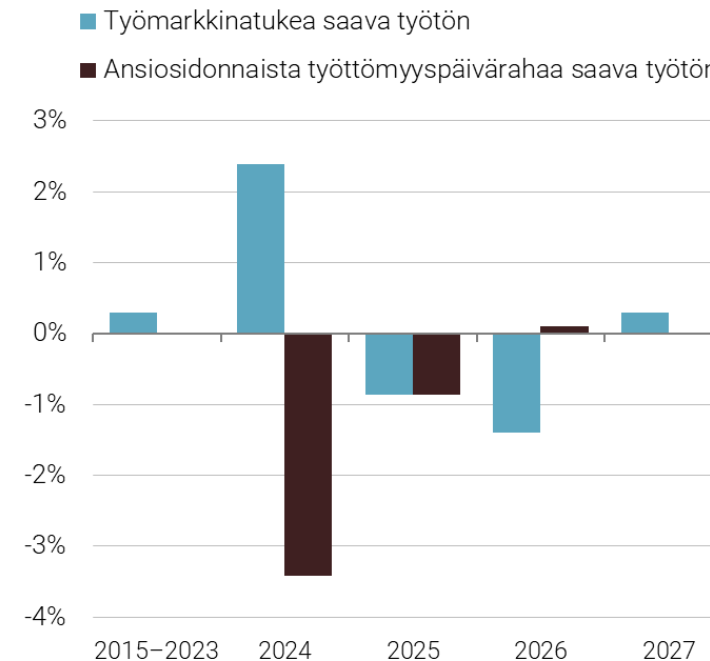
Työmarkkina-, asumis- ja toimeentulotukea saava työtön

	2015– 2023	2024	2025	2026	2027
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (€/kk)	25	54	20	8	36
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (%)	2,2	4,2	1,5	0,6	2,7
Inflaatio (%)	1,9	1,8	2,3	2,0	2,4
Ostovoiman muutos (%)	0,3	2,4	-0,9	-1,4	0,3
Verojen osuus bruttotuloista (%)	15,5	14,9	14,6	14,2	13,9
Työttömyyspäivärahan kehitys (%)	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Ansiopäivärahaa saava työtön (lyhyt työttömyys)

	2015– 2023	2024	2025	2026	2027
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (€/kk)	27	-25	24	33	25
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (%)	1,9	-1,6	1,6	2,1	1,6
Inflaatio (%)	1,9	1,8	2,4	2,0	2,4
Ostovoiman muutos (%)	0,0	-3,4	-0,9	0,1	-0,8
Verojen osuus bruttotuloista (%)	23,0	22,6	22,5	21,9	21,4
Ansiopäivärahan kehitys (%)	1,8	2,9	2,2	1,2	1,0

OSTOVOIMAN MUUTOS 2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

TOMI TYÖTÖN / TEEMU TYÖTÖN

Tomi Työtön on työmarkkina-, asumis- ja toimeentulotukea saava työtön. Tomin saamat nettotulonsiirrot ovat 1 359 €/kk vuonna 2025.

Teemu Työtön on ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa saava, konepajateollisuusosalta työttömäksi jäänyt mies. Teemulle maksetaan päivärahaa entisen kuukausipalkan perusteella 3 646 euroa vuonna 2025. Ansiopäiväraha on 2 023 €/kk (40 päivää).

Sekä Teemu että Tomi asuvat yksin 40m² vuokra-asunnossa.

Ansiosidonnaisella oleva työtön: jos työttömyys pitkittyy

ANSIOSIDONNAISELLA OLEVAN TYÖTTÖMÄN TULOKEHITYS 2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

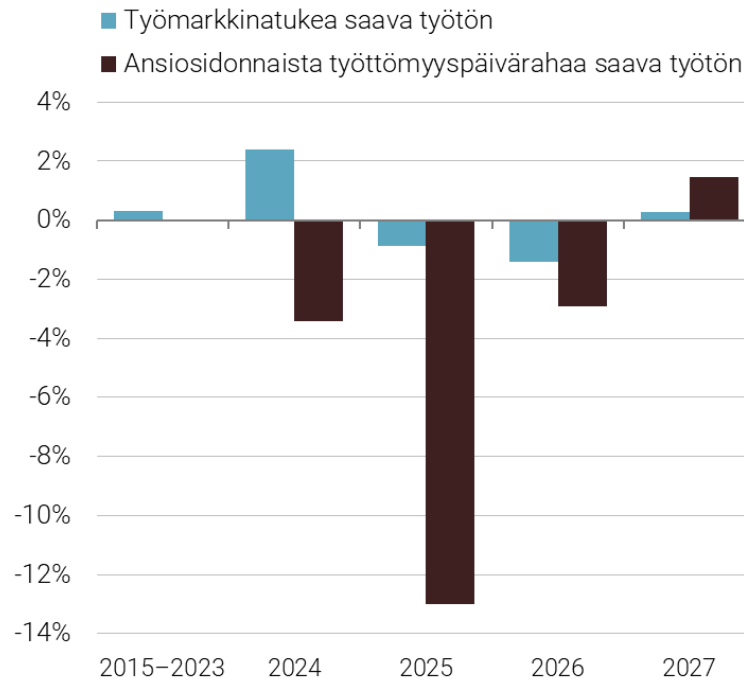
Pitkittynyt työttömyys

	2015– 2023	2024	2025	2026	2027
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (€/kk)	27	-25	-163	-13	52
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (%)	1,9	-1,6	-10,6	-0,9	3,8
Inflaatio (%)	1,9	1,8	2,4	2,0	2,4
Ostovoiman muutos (%)	0,0	-3,4	-13,0	-2,9	1,4
Verojen osuus bruttotuloista (%)	23,0	22,6	20,7	20,7	20,8
Ansiopäivärahan kehitys (%)	1,8	2,9	-18,0	3,0	2,6

Lyhytkestoinen työttömyys

	2015– 2023	2024	2025	2026	2027
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (€/kk)	27	-25	24	33	25
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (%)	1,9	-1,6	1,6	2,1	1,6
Inflaatio (%)	1,9	1,8	2,4	2,0	2,4
Ostovoiman muutos (%)	0,0	-3,4	-0,9	0,1	-0,8
Verojen osuus bruttotuloista (%)	23,0	22,6	22,5	21,9	21,4
Ansiopäivärahan kehitys (%)	1,8	2,9	2,2	1,2	1,0

OSTOVOIMAN MUUTOS 2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

PITKÄAIKAISESTI TYÖTÖN

Ansiopäivärahaa 1.1.–31.12. saavan ostovoima romahtaa 13 % vuonna 2025.

- Ansiopäiväraha supistuu lähes 20 % keskimäärin 1 623 euroon/kk keskimäärin, kun työttömyys kestää vuoden.
- Vuoden 2025 aikana bruttoansiot alenevat heikennysten vuoksi yli 4 800 eurolla verrattuna tilanteeseen, jos porrastusta ei tulisi.

Tulokehitys laskee yli vuoden voimakkaasti:

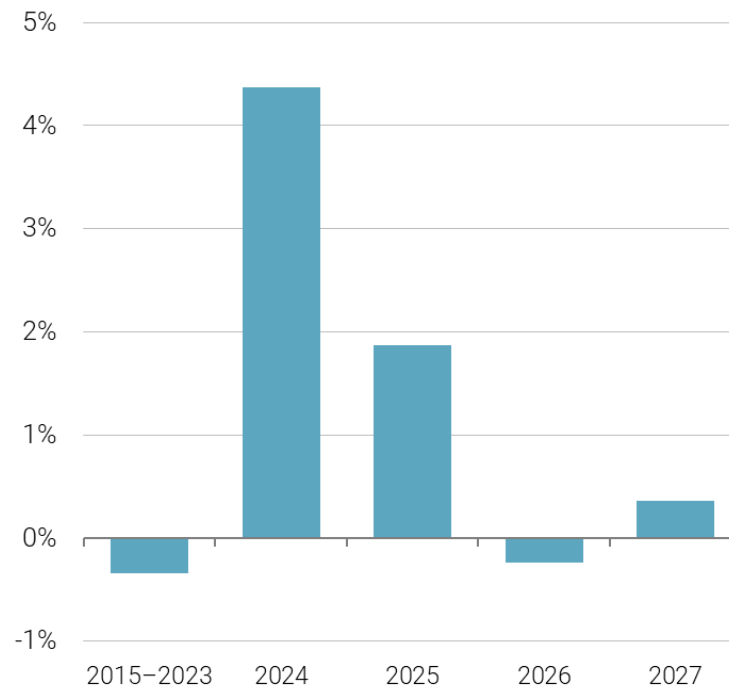
- Omavastuuajan jälkeen täysi päiväraha kestää vain 40 päivärahopäivää.
- Sen jälkeen tuki laskee portaittain alkuperäisestä tasosta.

Eläkeläispariskunta

ELÄKELÄISPARISKUNNAN TULOKEHITYS 2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

	2015– 2023	2024	2025	2026	2027
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (€/kk)	44	167	32	37	64
Käytettävissä olevien nimellistulojen muutos (%)	2,0	6,0	1,1	1,3	2,1
Inflaatio (%)	2,3	1,7	-0,8	1,5	1,8
Ostovoiman muutos (%)	-0,3	4,4	1,9	-0,2	0,4
Verojen osuus bruttotuloista (%)	15,6	14,5	14,6	14,3	14,1
Eläkkeiden kehitys (%)	1,8	5,7	1,2	0,9	1,8

OSTOVOIMAN MUUTOS 2015–2023 (keskimäärin) ja 2024–2027

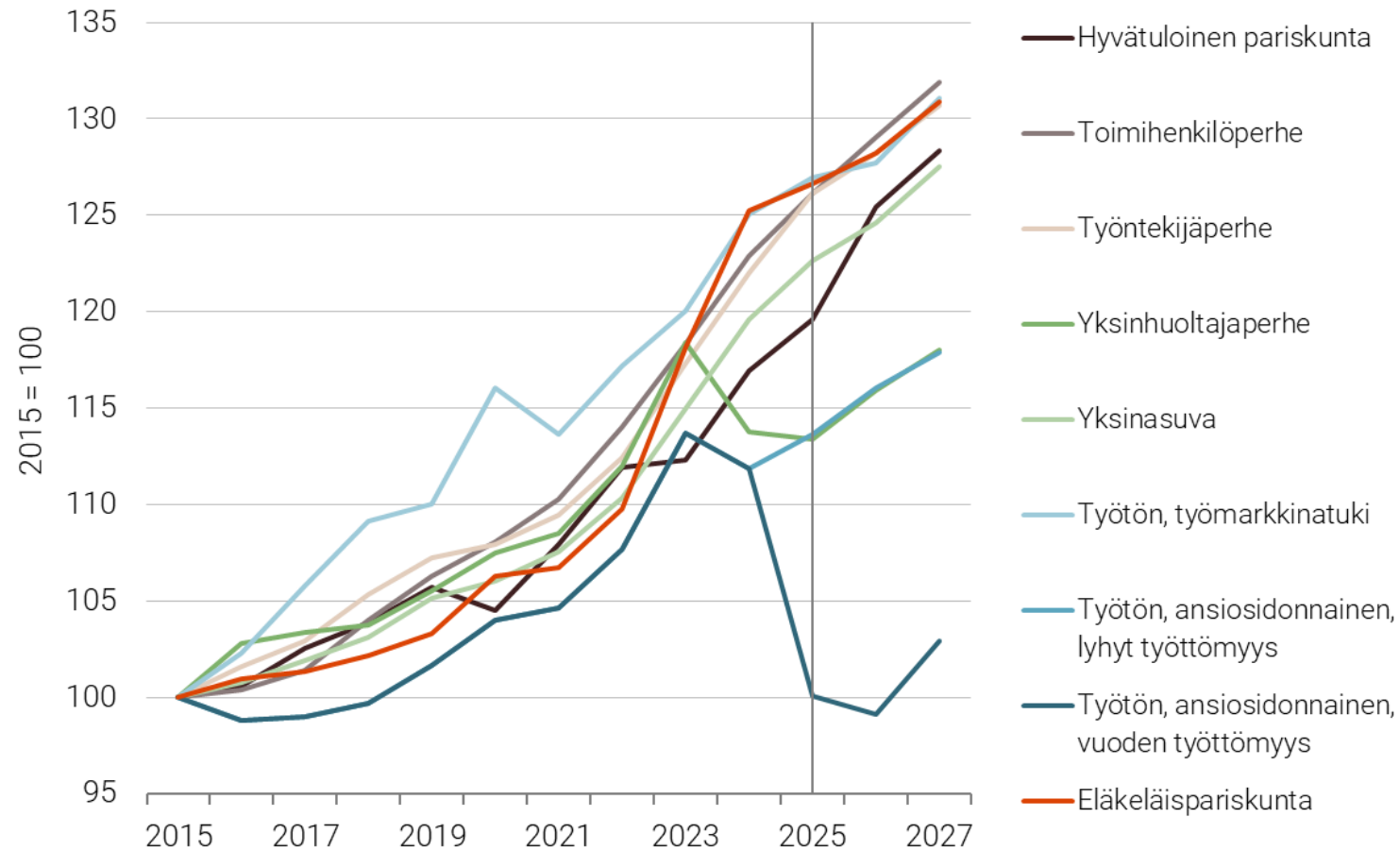

EINO JA EILA ELÄKELÄINEN

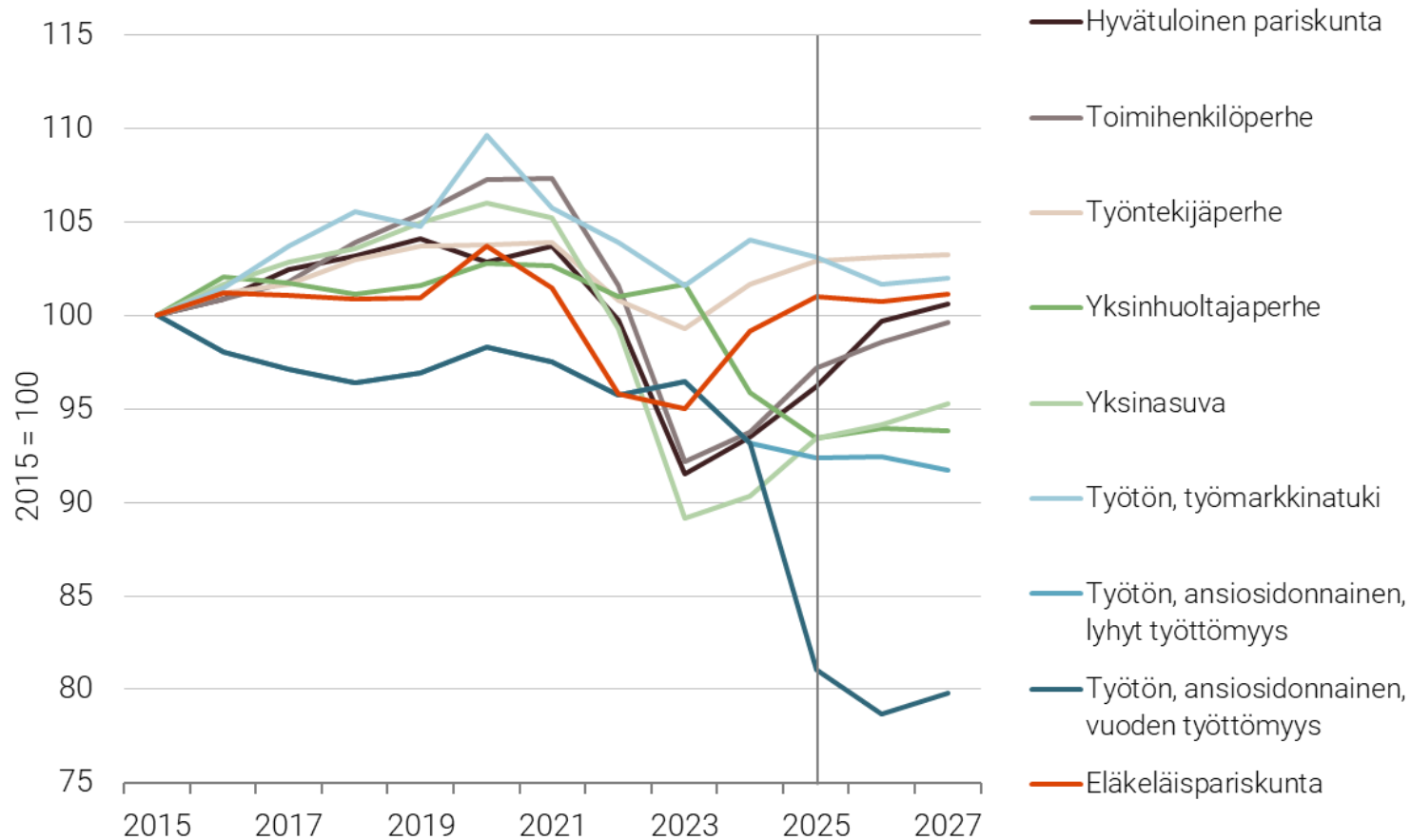
Eino ja Eila Eläkeläinen ovat eläkkeellä oleva pariskunta, jonka neljä aikuista lasta ovat muuttaneet pois kotoa ja perustaneet omat perheet. Eino saa vuonna 2025 keskimääräistä työeläkettä 2 496 €/kk ja Eila saa kansaneläkettä 699 €/kk sekä takuueläkettä 287 €/kk.

Pariskunta asuu velattomassa 60m² omistusasunnossa.

Käytettävissä olevat nimellistulot

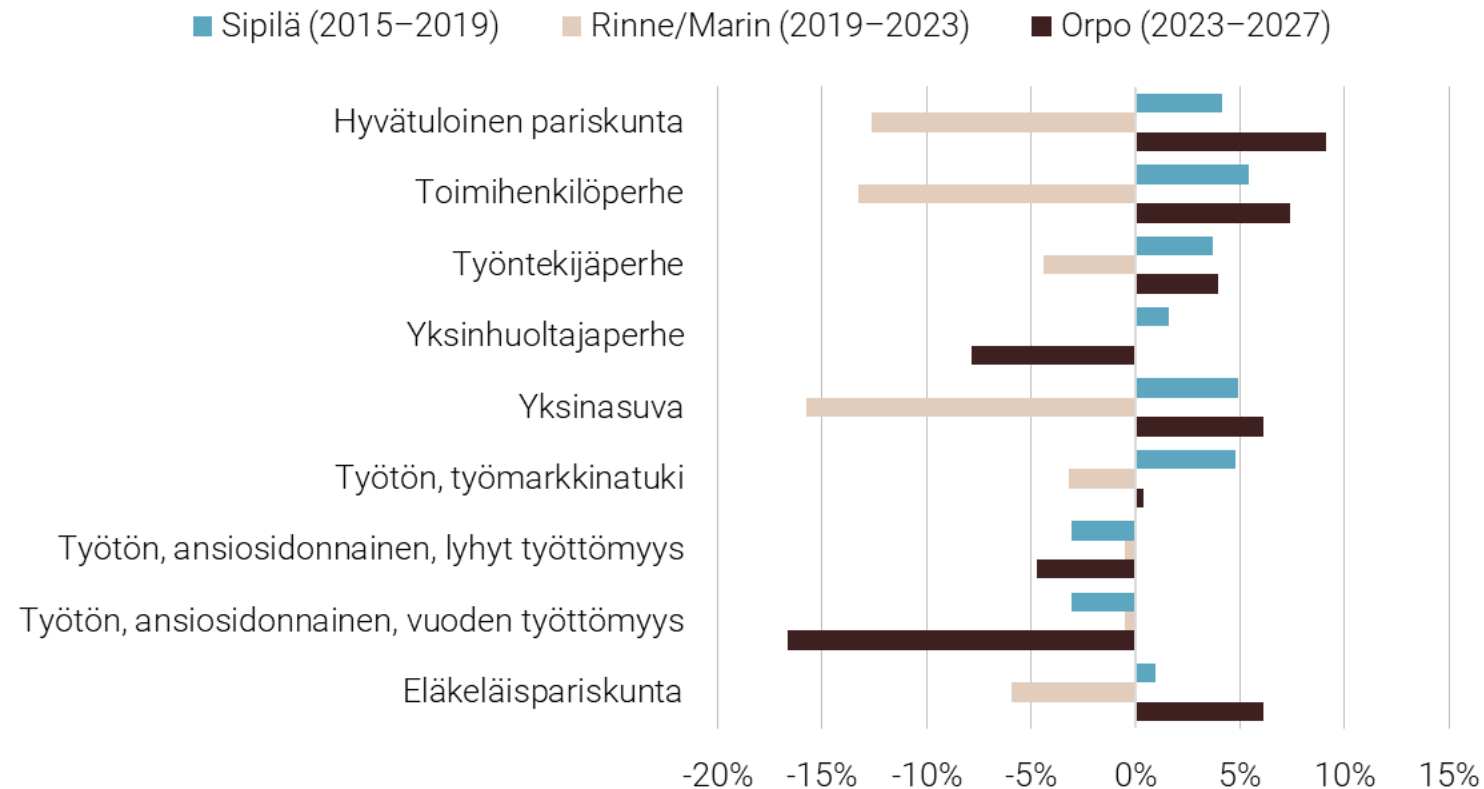

Ostovoiman kehitys perheittäin

- Kuvasta identifioituu kaksi klusteria:
 - Ne, joilla ostovoiman kohenee
 - Ne, joilla ostovoima vain laskee
- Ostovoiman kehitys yli ajan (2015-2027) on paras työntekijäperheellä
- Heikoin kehitys on ansiosidonnaisella olevalla. Myös yksinasuvan ja yksinhuoltajan ostovoima laskee

Ostovoimamuutokset hallituskausittain

- **Sipilä (2015–2019)**
Ostovoima nousi etenkin työssäkäyvillä, mutta ansiosidonnaisella oleva jäi jälkeen.
- **Rinne/Marin (2019–2023)**
Inflaatio ja korkojen nousu söivät ostovoimaa, tuet suojasivat yksinhuoltajaa.
- **Orpo (2023–2027, ennuste)**
Veronkevennykset auttavat hyvätuloisia; yksinhuoltaja ja ansiosidonnaisella oleva häviävät

Yhteenveto

- Veropolitiikka keventää merkittävästi hyvätuloisten verotusta ja verojen osuus bruttotuloista pienenee huomattavasti v. 2026.
- Sosiaaliturvan heikennykset ja ansioturvan porrastus puolestaan edelleen murentavat työttömien ja pienituloisten ostovoimakehitystä.
- Tuloerot kasvavat näkyvästi käytettävissä olevien nimellistulojen osalta.
- Orpon hallituskaudella ostovoiman kasvu keskittyy työssäkäyville ja erityisesti hyvätuloisille. Vuodesta 2023 vuoteen 2027:
 - Hyvätuloisen pariskunnan käytettävissä olevat reaalitytulot kasvavat yli 9 %, kun taas ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa saavan työttömän ostovoima romahtaa lähes 17 %.
 - Työttömien ja yksinhuoltajien tulokehitys kääntyy laskuun, kun taas hyvätuloiset palkansaajat nauttivat verokevennyksistä ja keskituloiset inflaation hidastumisesta.

Kiitos!

TYÖRYHMÄN
JÄSENET

Juho Koistinen
Essi Lindberg
Vilja Marttinen
Aila Mustonen
Emmi Nykänen
Milla Nyyssölä

Labore